

Hugskot og viðmerkingar – send sms til 225000

Oddagrein

Eiríkur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo

BANKI OG GRUNNUR UNDIR LUPP

Tað er sera áhugavert, at Skráseting Føroya nú setur í verk eina kanning av Eik Grunninum.

Húsangangurin hjá Eik Banka hevði stóra ávirkan, og nógv fólk hava mist pengar. Ikki bara stórir íleggjarar, men eisini vanlig fólk, sum av bankanum vórðu lokkað at konvertera sín sparipening til skjótt vaksandi partabrøv. Hesin peningur er allur mistur.

Eik Banki lá á odda í »islendifiseringini«, sum gekk fyri seg fyri nøkrum árum síðani. Einkí var nóg mikið, og tí keypti bankin eisini íslendska bankan, sum fram um aðrar »islendifiseraði« froyrskt vinnulív við at ráðgeva til keyp av vinnutólum fyri ørandi upphædd-

ir, soleiðis at hundraðtals milliúnir vórðu drenaðar úr vinnuni – í flestu fòrum skattafrítt, sum er púra lógligt í okkara slagi av skattasamfelag – fyri samstundis at skuldarbinda vinnuna tilsvarendi meira.

Men trøini vaksa ikki inn í himmalin. Í øllum fòrum ikki stóðugt, og tí var gleðin í fleiri fòrum stokkut. Vit hava sæð glasiligar fyrítøkur hýkja á knøunum, summar farnar um húsangangin, aðrar hava mist alt. Sjálvandi kann bankin ikki lastast fyri alt hetta, tí hetta er eisini vánaligur handilsskapur og keypmansskapur hjá teimum, sum rátt hava fyri borgum í hesum fyrítøkum.

Men tað er av alstórum týðningi,

at leikluturin hjá Eik Banka og Eik Grunni verður endavendur. Samfelagið kann ikki liva við, at fleiri milliárdir eru farnar fyri skeytið, uttan at vita, um hetta er gjørt av kleyvarskapi, grovum kleyvurskapi ella av býttheit ella beinleiðis ólógliga.

Her eiga vit at fáa alt fram á borðið. Ikki tí. Tapini eru so stór, at nevnd og stjórn ongan kjans hava at bøta tapini aftur, um so var, at ábyrgdin kann plaserast hjá teimum. Men at vera nevndarlimur í einum banka, tað hevur sjálvandi eina ábyrgd við sær – tað er ikki bara at taka ímóti ovurstórum samsýningum. Tú skalt eisini liva upp til eina slíka ábyrgd.

Sambært Skráseting Føroya

hevur kanning av viðurskiftunum í grunninum avdúkað umstøður, sum kunnu sáa iva um, hvørt

nevndin bert hevur virkað sambært lóg um vinnurekandi grunnar og áhugamálunum hjá grunninum, ella um óviðkomandi fyrilit eisini eru tikin. Víst verður á, at somu persónar ganga aftur í nevndunum í Eik Grunni og Eik Banka, og at tað kann hava havt við sær ívasama dispositiónir um figgjarliga viðurskifti hjá bankanum fram um tey hjá grunninum.

Vit skulu læra av slíkum mistøkum, og tað gera vit eisini við at plaser ábyrgdina á rætta stað.

»**Milliardatapið í Eik Banka skal sjálvandi endavendast**

Karsten skorar 30.000 kr um mánaðin í pensjón

Tá Karsten Hansen tók við sum landsstýrismaður fyri Miðflokkinn í síðsta mánaði, boðaði hann samstundis frá, at hann fór bara at sita sum landsstýrismaður í tvey ár.

Í sjálvum sær ein lógin útsøgn at fyrireika eitt farvæl, samstundis sum tú tekur við eini nýggjar politikari avbjóðing.

Men í politikki snýr tað seg um at vera snúðin. At fáa kjansin at sleppa í landsstýrið er ikki so galið. Tú fært spart tær upp til eina fulla feita pensjón upp á átta ár.

Karsten Hansen hevur frammanundan sitið góð seks ár í landsstýrinum. Fær hann nú tvey ár afturat, so hev-

ur hann tryggjað sær fulla pensjón, og hon er ikki so galin: Tá fær hann 2 9 . 2 2 2 krónur um mánaðin í pensjón.

U m tú sum

vanligur borgari skalt spara tær upp til eina so feita pensjón upp á átta ár, so skal tú gjalda eina 75.000 krónur inn í tína pensjónsskipan um mánaðin!

So ein slíkan kjans letur Karsten Hansen sjálvandi ikki gleppa sær av hondum. Saman við samhaldsfasta og fólkapensjón, so verður flatskattalættin heldur ikki so galin. So er spurningurin, um tann danska tænastríðsmanninum í Miðflokkinum verður mótroknað...

Tað átti hon! Annars er tað sama skomin umaftur við Biddarunum av Dannebrog.

Vilja ikki spara hjá sær sjálvum

Sambært Aksel V. Johannesen, fyrrverandi figgjar-málaráðharra, so ætlaði fyrra samgongan hjá Kaj Leo Johannesen at lækka tað sonevnda »kostnaðarendurgjaldið« hjá politikarum, har

teir fáa upp í 157.000 krónur skattafrítt um árið fyri at koyra til Havnar til arbeiðis.

Men hetta er ikki við í endurskoðaðu fríggjarlógini hjá nýggja landsstýrinum – og tað hevur fyrrverandi

figgjar-málaráðharrin víst á í lesarabrævi.

– Men tað passar kanska so væl, at tann, sum longu fær 157.000 krónur skattafrítt nú fær 50.000 krónur afturat í skattalætta...?

»**Nú brenna teir stórviðin**

HØGNI HOYDAL
KJAK Á SÍÐU 26

»**Scot Free – vænta skotska loysing**

JOHAN MORTENSEN
KJAK Á SÍÐU 25

Vilja tey nú niður í løn?

Í september í fjør spurdu vit tingfólk, um tey fóru at taka undir við uppskotinum hjá Kára P. Højgaard um, at tingfólk skuldu fimm prosent niður í løn.

Tað vildu tingfólkini ikki, vísti úrslitið av kanningini, har øll tingfólk vórðu spurð.

Nú er málið aftur aktuelt, tí samgongan ætlar, at tey við teimum hægstu almennu lønunum skulu niður í løn.

Og politikarar sjálvir teljast millum tey alment løntu við teimum hægstu inntøkunum.

Løgmaður og lögtingsformaðurin eru hægst løntir. Teir fáa umleið 58.000 krónur um mánaðin, meðan landsstýrismenn fáa umleið 49.000 krónur. Løgmaður fær eitt skattafrítt ískoyti upp á góðar 7.000 krónur um mánaðin, meðan skattafrí ískoytið hjá landsstýrismonnum er umleið 2.500 krónur um mánaðin.

Tingfólk, sum hava sitið á tingi í 16 ár hava upptjent sær fulla pensjón, sum er 60 prosent av lønini.

Landsstýrisfólk uppspara sær fulla pensjón, tá tey hava sitið í landsstýrinum í átta ár. Onnur tænastríðsmenn, sum ikki eru politikarar, tey

skulu vera í starvi í 37 ár fyri at fáa fulla pensjón, alto 29 ár longri enn ein landsstýrismaður og 21 ár longri enn ein tingmaður.

Umframt hetta fáa ting- og landsstýrisfólk, sum búgva uttan fyri Havnina, skattafrítt ískoyti fyri at ferðast til Havnar. Landsstýrisfólk fáa upp í góðar 13.500 krónur um mánaðin skattafrítt, meðan tað er eitt sindur bíligari at flyta tingfólk til Havnar, tey fáa upp í góðar 9.500 krónur.

So Jørgen Niclasen hevur helst rætt í, at rímuligt er at spara nakað hjá teimum, sum fáa hægstu almennu lønirnar, feitastu almennu pensjónirnar og sum fáa feitt skattafrítt ískoyti.

– Næsta dagin fara vit at kanna, um undirtøka er millum tingfólk at skerja teirra egnu lønir.